

Un număr vechiu 2 lei.

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

D I R E C T O R : C I R U E C O N O M U

Licențiat în drept din Paris, Procuror-General la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România . . . . . 40 lei
 6 luni . . . . . 20 „
 3 luni . . . . . 10 „
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI—5
 Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

S U M A R

Jurământul «More-judaico», de d-l Alex. St. Mandrea.

JURISPRUDENȚĂ: Curtea de Casație, secția I: *Societatea «Concordia» cu Max Block;*Idem, s. II: *Sub-Locot. Gr. Alexandrescu, recurs contra Consiliului de revizie al armatei;*Idem: *Creditul Funciar Urban București cu Aurelia Constantinescu ș. a.;*Idem: *A. Jacques cu Gr. Crăinescu;*Idem, s. III: *Mihail Pitiș și I. Moroiu cu Carl Kurcka;*Tribunalul Brăila: *Despre comitent și comisionar;*Judecătoria ocolului rural Năruja-Putna: *Sandu și Maria Dochioiu cu Andreș și Sandu A. Danțiș;***JURĂMÂNTUL MORE-JUDAICO**

O problemă asupra căreia instanțele judecătorești se despart, e forma sub care evreii trebuie să presteze jurământul.

Unele instanțe preconizează forma more-judaico; altele proclamă suprimarea ei.

Legiuitorul, în materie civilă, privește cu vădit temei jurământul, în sistemul probelor, drept dovada supremă.—Cel ce se adresează conștiinței adversarului, renunță implicit la deducțiunile ce eventual se pot prinde din dovezile administrate. Răspunsul său sub privigherea Dumnezeirii evocate cristalizează adevărul.

Dar organizarea probelor nu este produsul capricios al legiuitorului. — Multiple și complexe cauze determină instituirea lor.—Moravurile, tranzațiile — felul și multiplicitatea lor — fondul de credință — sunt atâtea mobile creatoare. — E banală axioma socială că legile sunt expresiunea nevoilor ce se ivesc în cursul evoluțiunii.—Banalitatea unui adevăr nu exclude totuși utilizarea și repetarea lui.—Poate chiar neconținută amintire faurește puterea lui de veacuri.

De fondul de credință al unui popor sunt intim și indisolubil legate formele sub imperiul cărora un subiect prestează jurământul.—De fondul de credință al poporului evreu e strâns legată

forma more-judaico. Și această formă e adânc implantată în imensa masă a populației copleșită de un bigotism superstițios. Un fapt petrecut înaintea Judecătoriei de pace, ocolul Huși, ilustrează eloquent considerațiile ce expunem. Doi evrei se judecă într-o pricină civilă.—Unul din ei deferă jurământul. Celalt referă. Părerea magistratului de pe atunci, care primea jurământul în instanță, le era necunoscută.—Când judecătorul invită înaintea sa pe acel căruia se referise jurământul spre a-l supune mărturisirii, adversarul exclamă cu voce surprinsă și emoționată: «Așa jur și eu»! Care e taina acestei expansiuni? Întrebarea cuprinde și răspunsul.

Avem în realitate impresia că formele pregătitoare, aspre și fanatice, mișcă simțimintele evreilor tineri, educați în altă atmosferă.—Dacă ei se simt emancipați de sub tirania prejudecăților străvechi ale neamului, vor găsi în cugetul și inima lor, ascendentul moral necesar pentru ca în măsura timpului ce se strecoară să provoace un reviriment în mentalitatea masei.

Fără justificarea acestui proces strădănuința lor este zadarnică. Biruința se desăvârșește când prin puterea convingerii se inculcă în spiritele tuturor soluțiunea râvnită.

Combinarea interpretativă de texte din dreptul comun nu desleagă problema. Dacă jurământul are un caracter civil, acest caracter se imprimă după efectuarea lui.

Până în acest moment formele pregătitoare aparțin domeniului religios și dar se vor oficia după solemnitatea obișnuită a cultului.—De unde consecința logică că art. 740 din Procedura civilă, care enunță abrogarea legilor și regulamentelor în vigoare la aplicarea codului de Procedură civilă—1 Septemvrie 1900—, se referă la acele legi și regulamente cari însușesc un caracter civil—iar nici cum la formele din faza religioasă a jurământului.

E păcat că legiuitorul din anul 1900, care a

revizuit în întregime Procedura civilă, n'a meditat și asupra soartei jurământului more-judaico. — Problema jurământului more-judaico întreține pe atunci o discuțiune animată în jurul ei, a rămas de o actualitate permanentă și e menită să dăinuiască. — Deosebirile de procedare ale instanțelor judecătorești zdruncină și slăbesc încrederea justițiabililor în eficacitatea și seriozitatea nepărtinitoare a sistemului probelor. — Rezolvarea ei într'un anume sens se impune. — Și în modesta noastră concepțiune socotim că formula definitivă n'o poate reda decât puterea legislativă.

Alexandru St. Mandrea
Membru de ședință, Tribunalul Fălcu

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I.

Audiența dela 3 Noembrie 1908

Președenția d-lui CH. PHEREKYDE, prim-președinte
Societatea «Concordia» cu Marx Block

Legea pentru regularea și consolidarea dreptului de a exploata terenuri petrolifere. — *Minori.* — Dacă ei pot conceda terenurile lor. — Termenul și condițiunile sub cari se pot conceda.

Prezidarea comisiunii de consolidare. — Dacă ea poate fi prezidată în timpul vacanței de către președintele secțiunii vacanțelor. (Art. 6 și 16 din Legea de consolidare a concesiunilor petrolifere și art. 11 din Regulamentul legii).

1. Art. 16 din Legea dela 1904, pentru regularea și consolidarea dreptului de a exploata petrolul și ozocherita pe proprietățile particulare, prevede în mod categoric că minorii pot conceda terenul lor pe termen maximum de 20 ani, cu condiția însă ca actele să fie transcrise și că concesiunile, atât cele în viitor, cât și cele din trecut, să fi fost date cu avizul favorabil al consiliului de familie și omologarea justiției.

Că de aci rezultă că intenția legiuitorului a fost de a declara valabile numai acele concesiuni acordate de tutori, atât în viitor, cât și înaintea aplicării legii din 1904, pentru care s'a obținut avizul consiliului de familie și omologarea justiției.

2. Deși art. 6 din Legea de consolidări cere prezența președintelui sub pedeapsă de nulitate, însă această dispoziție trebuie să fie pusă în concordanță cu art. 5 și 8 din Legea vacanțelor, care arată modul compunerii tribunalului.

Că de aci rezultă că în timpul vacanțelor comisiunile de consolidări pot fi prezidate de președintele secției vacanțelor, iar art. 11 din regulament care prescrie că în timpul vacanțelor comisia trebuie prezidată tot de primul-președinte, acolo unde sunt mai multe secțiuni de tribunal, chiar dacă el nu ar fi ca președinte de vacanță; această dispoziție fiind prescrisă într'un regulament și cerând alte formalități decât cere legea, pe baza căreia a fost făcut regulamentul, nu poate să fie aplicată.

Deciziunea 390/908. — Respins recursul făcut de «Concordia», Societate anonimă română pentru industria petrolului, în contra deciziei Curții de apel din București, secția II, No. 296/907, dată în proces cu Marx Block.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocatură Danielopol, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe d-l avocatură V. Lefter, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului întâiu de casare :

«Violarea art. 16 din Legea de consolidare și a art. 1268, 1269 și 1419 din Codul civil.

«În adevăr, concesiunile date înainte de Legea de consolidare, de tutori, pe un termen mai mare de cinci ani, sunt recunoscute ca valabile pe termen maximum de douăzeci de ani de Legea de consolidare, fără să fie nevoie de avizul favorabil al consiliului de familie și omologarea justiției.

«Aceste formalități nici nu puteau fi cerute de Legea de consolidare din 9 Maiu 1904, pentru concesiuni date înainte de această dată, de oarece ar fi fost a se impune printr'o lege posterioară pentru valabilitatea unor contracte făcute sub regimul unei legi anterioare, condițiuni pe cari legea, sub regimul căreia s'a făcut, nu le cerea. Concesiunile de petrol fiind considerate, înainte de legea din 9 Maiu 1904, ca conferind drepturi concesionarului, asemănătoare drepturilor chirișilor, se aplică dispozițiunile art. 1268, 1269 și 1419 din Codul civil.

«Ele erau valabile pe toată durata lor, dacă nu se cerea reducerea lor de minorul ajuns la majoritate, și, în tot cazul, erau scutite până la împlinirea periodului cincinal în cursul majorității minorului.

«În speță, reducerea contractului nu s'a cerut; mai mult, Legea de consolidare l-a declarat valabil pe douăzeci de ani prin art. 16.

«Fără temei, dar, Curtea de apel nu ține seamă de contractul nostru anterior din anul 1899 și preferă contractul posterior al consolidatorului, care este din anul 1905, și violează dispozițiunile mai sus arătate articole».

Având în vedere că din decizia supusă recursului se constată că în anul 1899 Zamfira Ene Mihai Nichifor, în calitate de tutore legală a minorilor săi copii, a concedat și arendat lui Gogu Ștefănescu prin actul No 1989 din 1899, transcris în registru, două parcele de teren cari fac obiectul procesului de față; iar acesta le-a concedat și arendat la rândul său Societății «Telega Oil Comp L-dt», reprezentată azi prin Societatea «Concordia», prin actul No. 1473 din 1902, asemenea transcris;

Că în urmă, tot aceleași parcele de teren au fost concesionate și arendate lui M. F. Predescu și D. A. Pisău, prin actele No. 6167 și 6828 din 1905, transcrise în registrul special al tribunalului, tot de către Zamfira Ene Mihai, însă împreună cu noul său soț Ene Mihai Cocos, cotutorele minorilor din prima căsătorie a Zamferei, autorizați fiind de astădată de către consiliul de familie prin avizul dela 17 August 1905, omologat de Judecătoria ocolului Câmpina;

Că această nouă concesiune fiind trecută în ultimul rând către Marx Block, prin actul No. 3537 din 1906, acesta a cerut consolidarea dreptului său de concesiune, care a fost admisă de ambele instanțe de fond;

Că la această cerere de consolidare, Societatea «Concordia» opunând contractul său, instanța de fond motivează că, deși acel contract este încheiat și transcris anterior contractului lui Marx Block, totuși el nu este valabil, de oarece concesionara nu a avut nici avizul consiliului de familie, nici omologarea tribunalului când a concedat acel teren, astfel că acel contract nu poate fi opozabil lui Marx Block, al cărui contract, deși posterior ei, este încheiat cu îndeplinirea acestor condițiuni;

Având în vedere că art. 16 din Legea dela 1904, pentru regularea și consolidarea dreptului de a exploata petrolul și ozokerita pe proprietățile particulare, prevede în mod categoric că minorii pot concede terenul lor pe termen maximum de 20 ani, cu condiție însă ca actele să fie transcrise și ca concesiile, atât cele în viitor, cât și cele din trecut, să fi fost date cu avizul favorabil al consiliului de familie și cu omologarea justiției;

Considerând că din întrebuințarea unor termeni atât de clari și categorici, rezultă că intenția legiuitorului a fost de a declara valabile numai acele concesiuni acordate de tutori, atât în viitor, cât și înaintea punerii în aplicare a Legii din 1904, pentru care s'a obținut avizul consiliului de familie și omologarea justiției;

Că garanțiile cu cari legiuitorul a îngrădit în toate ocaziile actele relative la averea minorilor, în scop de a protege cât mai bine averea acestora, explică și cerința legiuitorului prescrisă prin art. 16 al legii speciale din 1904;

Considerând că în favoarea teoriei susținută prin motivul de casare, nu se poate invoca ultimul aliniat al art. 16 sus menționat, de oarece el se ocupă numai de termenul pentru care concesiunile acordate în trecut de către incapabili pot fi recunoscute valabile și fixează acest termen de 20 ani, adăugând că aceasta numai dacă concesionarul va îndeplini condițiile prevăzute în acea lege pentru a consolida concesiunea, ceea ce înseamnă confirmarea principiului pus în primul aliniat al acestui articol;

Considerând că, în speță, instanța de fond, constatând că concesiunea recurentei Societăți nu este acordată cu îndeplinirea formalităților cerute de art. 16 din Legea dela 1904, și declarând că actul care o constată nu este valabil și nu poate fi opozabil actului care constată concesiunea lui M. Block, acordată cu observarea acelor formalități, a făcut o justă interpretare și aplicare a art. 16 sus menționat.

Asupra motivului al doilea :

Violarea art. 5 din Legea de consolidare și a art. 11 din regulamentul acestei legi.

«În adevăr, comisiunea de consolidare a fost prezidată de d-l Bădescu-Roșiori, președintele secției a II-a a Tribunalului Prahova. Prezența însă a primului-președinte este însă cerută, sub pedeapsă de nulitate, chiar în timpul vacanțelor și chiar în cazul când nu ar fi ca președinte al vacanțelor, afară numai de absență motivată».

«Nu se dovedește existența unei absențe motivată din partea d-lui prim-președinte din contră, din certificatul eliberat de Ministerul de justiție No. 633 din 15 Ianuarie 1908, rezultă că d-l prim-președinte n'a avut nici un concediu dela 1 Iulie 1906 până la 31 August 1906, dar care a beneficiat de dispozițiunile Legii vacanțelor».

Considerând că se constată că această afacere a fost judecată de comisia de consolidări în timpul vacanțelor mari, iar comisia a fost prezidată de către președintele secției a II-a a Tribunalului Prahova;

Că asemenea se constată din procesul-verbal cu data de 9 Iunie 1906, încheiat de judecătorii tribunalului că președintele secției a II-a este președintele secției vacanțelor;

Considerând că art. 6 din Legea de consolidări cere prezența președintelui sub pedeapsă de nulitate;

Considerând însă că această dispoziție de lege trebuie să fie pusă în concordanță cu art. 5 și 8 din Legea vacanțelor, care arată modul compunerii tribunalului; că, așa fiind, în timpul vacanțelor comisia de consolidări trebuie să fie prezidată de către președintele secției vacanțelor;

Considerând că deși art. 11 din Regulamentul legii de consolidări prevede că în timpul vacanțelor comisia trebuie să fie prezidată tot de către primul-președinte, acolo unde tribunalul are mai multe secțiuni, chiar în cazul când nu ar fi ca președinte al vacanțelor,

totuș această dispoziție fiind prescrisă într'un regulament și cerând alte formalități decât cere legea, pe baza căreia a fost făcut regulamentul, nu poate să fie aplicată;

Că, în speță, Curtea de apel hotărînd astfel, motivul de casare este nefondat.

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 22 Octomvrie 1908

Președenția d-lui N. MANDREA, președinte

Competință. — Ofițer în rezervă. — Cazul când el este supus jurisdicțiunii militare. — Casare fără trimitere. — (Art. 10 din Legea ofițerilor de rezervă).

După art. 10 din Legea ofițerilor în rezervă, din momentul primirii ordinului de chemare, ofițerul de rezervă este considerat ca în serviciu și supus îndatoririlor și jurisdicției militare;

Prin urmare, dacă nu este constatat în mod cert cum că unui ofițer în rezervă i s'a predat ordinul de chemare, acel ofițer nu poate fi supus jurisdicțiunii militare mai înainte de primirea aceluia ordin, așa că deciziunea consiliului de revizie, pronunțată fără competență, urmează a fi casată fără trimitere.

Deciziunea 2360/908. — Casată, fără trimitere, deciziunea No. 35/908, a consiliului permanent de revizie al armatei, în urma recursului făcut de Sub-locotenent Gr. Alexandrescu.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Teodorescu, în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l procuror P. Sadoveanu, în concluziuni.

Deliberând,

Asupra motivului de casare, invocat :

«Exces de putere și incompetența tribunalului militar, întru cât, după cum rezultă din dosar și din chiar decizia consiliului de revizie, eu neprimind un ordin de chemare în sensul articolului 224, alin. ultim, din Codul justiției militare și art. 10 din Legea ofițerilor de rezervă, nu sunt justițiabil de tribunalul militar decât din momentul primirii unui ordin de chemare. Cum însăș consiliul de revizie constată în decizia sa că nu mi s'a dat nici un ordin de chemare și cum ca ofițer în rezervă sunt justițiabil de tribunalele ordinare pentru toate faptele ce as comite, afară de cazurile prevăzute de articolul 53, alin. III, din Codul justiției militare, deci prin exces de putere și incompetență m'au judecat și condamnat».

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care se constată că Sub-locotenentul de rezervă Gr. Alexandrescu a fost dat în judecata tribunalului militar pentru faptul de nesupunere, prevăzută de art. 224 din Codul justiției militare, prin aceea că în luna Maiu 1906 emițându-se contra sa ordinul de chemare No. 797 pentru concentrarea pe timp de 30 zile, nu s'a prezentat la serviciu. Că pentru acest fapt numitul a fost condamnat de consiliul de războiu la 2 luni închisoare, iar în urma recursului făcut la consiliul de revizie acest consiliu i-a respins recursul ca nefondat;

Considerând că consiliul de revizie constată că ordinul de chemare a recurentului a fost înapoiaț în original la regiment, totuș îl condamnă fiind că nu s'a conformat aceluia ordin pe probabilitatea incunoștiințării sale despre chemare;

Considerând că, după art. 10 din Legea ofițerilor de rezervă, din momentul primirii ordinului de chemare ofițerul de rezervă este considerat ca în serviciu și este supus îndatoririlor și jurisdicției militare;

Că, față de acest text de lege, ofițerul de rezervă Alexandrescu nu era supus jurisdicției militare, întru cât chiar consiliul de revizie constată că nu i s'a predat ordinul de chemare, ceea ce trebuia constatat neapărat și în mod sigur, iar nu în mod dubios pe probabilități;

Că, astfel fiind, deciziunea supusă recursului are a fi casată fără trimitere, întru cât tribunalul militar n'avea competența de a judeca pe recurent;

Pentru aceste motive, Curtea casează fără trimitere, etc.

Audiența dela 22 Octombrie 1908

Președenția d-lui N. MANDREA, președinte

Creditul funciar urban București cu Aurelia Constantinescu ș. a.

Revizuire. — Termenul de revizuire. — De când curge acest termen? — Dacă pentru revizuire se cere o comunicare specială a hotărârii a cărei revizuire se cere. (Art. 297 din Procedura civilă).

Atunci când o hotărâre a rămas definitivă prin neapelare, și acea hotărâre s'a comunicat pentru executare, nu se mai poate cere a se face o nouă comunicare pentru curgerea termenului de revizuire, întru cât din textul art. 297 din Proc. civilă nu se cere aceasta.

Deciziunea 182/908. — Casată, fără trimitere, sentința No. 114/907 a Tribunalului Buzău, în urma recursului făcut de Creditul funciar urban București, în proces cu Aurelia Constantinescu ș. a.

Curtea.

Ascultând pe d-l avocat Xeni, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d-l avocat Adamescu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului întâin de casare :

«Violarea legii prin greșită aplicatie a art. 297 din Proced. civilă.

Tribunalul de Buzău, ca instanță de apel, consideră în termen cererea de revizuire a Primăriei com. Buzău, deși ea este făcută după trecerea termenului de două luni, cerut de art. 297 din Procedura civilă, care are a curge dela comunicarea prin portări a hotărârii definitive, făcută după formele cerute pentru comunicarea obișnuită a hotărârilor judecătorești; și că primirea copiei de pe hotărâre înaintată părții protivnice, odată cu somațiunea de executare, nu ar putea echivala cu o comunicare în sensul cerut de art. 297 din Proced. civilă.

«Judecând astfel, tribunalul interpretează în mod greșit și violează acest text de procedură, căci în primul rând art. 297 nu cere «comunicarea» hotărârii, cuvânt care s'ar fi putut zice că implică numai modul de notificări al comunicării obișnuite, ci acest articol zice că termenul de revizuire curge «dela primirea copiei de pe hotărâre», ceea ce arată că oricare mijloc legal de înmănare a copiei de pe hotărâre dă naștere la curgerea termenului de revizuire, și în al doilea rând tribunalul pierde din vedere că scopul notificării hotărârii, cerută de art. 297 din Procedura civilă, fiind de a deștepta pe partea care a pierdut cauza și de a-i aduce la cunoștiință hotărârea pronunțată în contra sa, acest scop este cu prisosință atins în speță, căci comunicarea făcută conform art. 387 din Procedura civilă, adică odată cu somația de executare, este cea mai energetică și formală deșteptare ce se poate face părții condamnate».

Având în vedere sentința supusă recursului, prin care,

admițându-se cererea de revizuire făcută de Primăria orașului Buzău, s'a invalidat poprirea cerută de Creditul funciar urban din București, în mâna primarului orașului Buzău, pe sumele de bani ce Nicu Constantinescu avea să primească ca salariu, în calitate pe primar al acelui oraș, până la concurența sumei de 300 lei ce datora Creditului funciar;

Având în vedere că se constată că prin cartea de judecată No. 949/903, rămasă definitivă prin neregulare, s'a validat poprirea cerută de Credit; că primăria a făcut cerere de revizuire în contra acelei cărți, la care cerere Creditul a opus tardivitatea ei, pe baza art. 297 din Procedura civilă; că tribunalul a declarat cererea făcută în termen, pe motivul că comunicarea hotărârii s'a făcut odată cu somația pentru executare și nu s'a făcut o comunicare specială precum cere art. 297 din Procedura civilă;

Considerând că acest articol prevede un termen de revizuire de două luni dela primirea copiei de pe hotărârea rămasă definitivă;

Că, conform acestei dispozițiunii, nu se cere o comunicare specială, precum motivează tribunalul;

Că dacă în expunerea de motive, relativă la acest articol se arată că s'a schimbat sistemul vechii legi, fixându-se termenul de două luni dela o comunicare specială, articolul însă nu este redactat cu aceste expresii, așa că dacă prin redacția actuală s'a înlăturat inconvenientul de a nu curge termenul de revizuire odată cu cel de apel, nu se mai poate cere atunci când hotărârea a rămas definitivă prin neapelare și s'a comunicat pentru executare a se face pentru revizuire o nouă comunicare specială, pe care textul de lege nu o cere;

Că, astfel fiind, când în speță se constată că hotărârea No. 949/903, dată asupra validării popririi, s'a comunicat părții recurente odată cu somația de plată la 15 Septembrie 1904, după ce expirase termenul de apel, aceea comunicare era valabilă pentru ca să curgă termenul de două luni de revizuire, și întru cât asemenea cerere s'a făcut tocmai la 14 Maiu 1906 ea a fost tardivă și nu mai putea fi admisă;

Că, prin urmare, sentința supusă recursului, care admite revizuirea peste termenul prevăzut de lege, urmează a fi casată fără trimitere.

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

Audiența dela 6 Noembrie 1908

Președenția d-lui N. MANDREA, președinte

A. Jacques cu Gr. Crăinescu

Poprire. — Dacă președintele tribunalului, când ordonă facerea unei popriri, pe bază de titlu executor, e în drept a cerceta validitatea titlului executor. — (Art. 455, 456 și 458 din Procedura civilă).

Față cu dispozițiunile art. 455, 456 și 458 din Procedura civilă, președintele tribunalului chemat a ordona facerea unei popriri pe bază de titluri executorii, nu are a mai cerceta validitatea formulei executorie cu care este investit un act, ci are a ordona poprirea rămânând în urmă, pe calea contestației indicată de art. 458, sau în instanță de validare, să se discute și să se cerceteze dacă creanța este sau nu exigibilă, dacă, prin urmare, bine sau nu a fost investită cu formula executorie.

Deciziunea 198/908. — Casată sentința No. 235 din 1908 a Trib. Vlașca, în urma recursului făcut de A. Jacques în proces cu Gr. Crăinescu.

Curtea,

Ascultând pe d-nii B. Păltineanu, P. Poni și Gr. V. Maniu, în desvoltarea motivului de casare; și
Pe d-nii avocați Vișan și Cezărescu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului întâiu de casare:

«Violarea autorității lucrului judecat. Exces de putere și incompetență. Violarea art. 20 din Legea autentificării actelor și art. 455—458 din Proc. civilă; actul meu de ipotecă a fost investit cu formula executorie la 25 August 1902 de către Trib. Notariat din cauză că tribunalul a constatat că acel act a devenit exigibil în ce privește dobânzile

«Aceasta rezultă din cererea mea de investire, înregistrată la No. 3/359 din 19 August 1902. Președintele Tribunalului de Notariat sesizat de cererea mea de poprire făcută în conformitate cu art. 455—457 din Proc. civilă și în baza unui act investit cu formula executorie, nu avea căderea de a anula formula executorie pusă de completul tribunalului, declarând neexigibilă o creanță pe care acel complet o constatare exigibilă. El nu putea decât să ordone facerea popririi și citarea părților rămânând ca cei interesați să ducă întâmpinările lor pe cale de contestație la poprire (art. 458 din Proc. civilă), sau pe cale de opunere în instanța de validare (art. 459 din Proc. civilă).

«Ceeace nu putea face președintele singur nu o putea face nici completul tribunalului, pe cale de apel în contra încuviințării prezidențiale pe baza art. 66 bis, căci completul, sesizat de un asemenea apel, n'avea mai multe drepturi decât președintele a cărui încuviințare este dedusă în apel»

Având în vedere că se constată că recurentul a cerut președintelui Tribunalului Ilfov a se face poprire în mâinele Băncii de scont, pe baza unui act autentificat de Tribunalul Ilfov sub No. 7751/98, investit cu formula executorie, pentru dobânzile ce pretindea că i se datorește de debitorul său Gr. Crăinescu la o sumă de bani împrumutată; că președintele tribunalului a respins cererea, pe motiv că creanța, în baza căreia se cerea poprirea, nu este exigibilă; că contra ordonanței președintelui, recurentul făcând apel, Tribunalul Vlașca prin sentința supusă recursului a respins apelul, motivând că președintele tribunalului este în drept a cerceta dacă creanța este sau nu exigibilă;

Considerând că, după art. 455 din Proc. civilă, orice creditor va putea, pe bază de titluri executorii, să urmărească și să poprească, pentru sumele cuprinse în titlul său, sumele sau efectele datorite datornicului său de către un al treilea;

Că pentru aceasta art. 456 prevede că creditorul are să facă o cerere la tribunalul domiciliului celui de al treilea, sau al datornicului, în urma căreia președintele este îndatorat de art. 458 să ordone poprirea prin agentul judecătoresc și să citeze părțile în validare;

Considerând că, față de aceste dispozițiuni de lege, președintele tribunalului, chemat a ordona facerea unei popriri pe bază de titluri executorii, nu are a mai cerceta validitatea formulei executorie cu care este investit un act, ci are a ordona poprirea, rămânând în urmă, pe calea contestației indicată de art. 458 din Proc. civilă, sau în instanța de validare, să se discute și să se cerceteze dacă creanța este sau nu exigibilă, dacă, prin urmare, bine sau nu a fost investită cu formula executorie;

Că, în speță, tribunalul, recunoscând președintelui dreptul de a cerceta cu ocazia unei cereri de poprire exigibilitatea creanței, și judecând singur tribunalul o asemenea chestiune, când n'avea mai multe drepturi de a judeca decât președintele, a violat citatele articole de lege și a comis un exces de putere;

Că, de aceea, motivul de casare e întemeiat;

Pentru aceste motive, și fără a mai discuta celelalte motive de casare, Curtea casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. III

Audiența dela 22 Septembrie 1908

Președenția d-lui G. P. PETRESCU, președinte

Mihail Pitiș și I. Morariu cu Carl Kurka

Cerere în judecată. — Petiția introductivă trebuie să cuprindă anume mențiuni. — Scopul și sancțiunea acestei dispozițiuni.

Listă de martori. — Depunerea ei în 5 zile (art. 186 din Pr. civilă). — Neaplicarea acestui termen la judecătoriile de pace

1. Cererea de chemare în judecată trebuie să cuprindă, între altele, numele, pronumele, domiciliul sau reședința pârîtului (art. 69 din Proc. civilă). Scopul acestei dispoziții fiind de a individualiza mai bine pe pârît, lipsa uneia din aceste mențiuni nu atrage nulitatea cererii, când din celelalte indicații și împrejurări rezultă îndeajuns identitatea pârîtului.

2. Art. 186 din Proc. civilă, care prescrie termenul de 5 zile pentru depunerea listei de martori, sub pedeapsă de decădere din dreptul de a se folosi de martori, nu se aplică la judecătoriile de pace.

Decizia 230/908. — Respins recursul făcut de Mih. Pitiș și I. Morariu contra sent. Trib. Ilfov, secția comercială, No. 627/908, în ce privește motivele I, II, III, iar asupra motivului IV s'a jvit divergență de opinii.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Opreanu, în desvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat C. Ștefănescu, în combateri.

Deliberând,

Având în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că procesul ce s'a desfășurat înaintea instanțelor de fond, avea de obiect cererea făcută de către Carl Kurka, intimatul în recurs de a i se plăti de către recurenta firmă Mih. Pitiș și I. Morariu suma de 1079 coroane 44, sau 1187 lei și 35 bani, datorată pentru mărfuri furnizate;

Având în vedere că judecătorul ocol 5 București, prin cartea de judecată No. 421/908 a admis acțiunea lui Carl Kurka, și a obligat pe firma M. Pitiș și I. Morariu să-i plătească suma reclamată;

Că această firmă făcând apel, Trib. Ilfov, s. com., prin sum. menționată sentință, i-a respins apelul și a confirmat cartea de judecată apelată, iar în contra sentinței tribunalului sus citată firmă a făcut recursul ce este a se judeca.

Asupra primului motiv de casare:

«Violarea art. 69 din Proc. civilă. Tribunalul respinge incidentul ce am ridicat referitor la nulitatea acțiunii reclamantului, întru cât nu se arată numele exact al firmei noastre, și, conform art. 69 din Pr. civilă, nearătarea numelui, sau trecerea unui nume greșit, face acțiunea nulă

«Modificarea ei nu se poate face decât printr-o altă acțiune, pe timbru legal, iar nu în instanță, în mod verbal.

«Respingerea incidentului se face pe motivul că el nu s'a ridicat la prima instanță. Or, se poate vedea din jurnalul prim al judecătoriei, din 23 Octombrie 1907, că s'a desbătut chestia și că judecătorul a admis modificarea verbală a acțiunii.

«Prin aceasta s'a violat art. 69 din Pr. civilă, admitându-se o acțiune nulă prin arătarea numelui defendeurului».

Considerând că art. 69 din Proc. civilă prescrie ca petiția de chemare în judecată trebuie să cuprindă numele, prenumele, domiciliul sau reședința pârîtului;

Că scopul acestei dispozițiuni este de a individualiza cât mai bine pe pârît;

Că, deci, greșita însemnare a uneia din aceste indicațiuni nu provoacă nulitatea cererii când din celelalte indicațiuni sau împrejurări rezultă în mod neîndoios că nu există nici o confuziune în privința identității defenditorului, sau când reclamantul în instanță face modificarea cuvenită;

Considerând că, în speță, Carl Kurka a acționat în judecată pe firma I. Pitiș et I. Morariu, însă, după cum se constată din jurnalul judecătoriei din 23 Octombrie 1907, dânsul a declarat că înțelege a se judeca cu firma M. Pitiș et I. Morariu; iar defendorul prezent nu a oprit nimic în această privință;

Că, așa fiind, motivul invocat de recurent este neîntemeiat.

Asupra motivului al doilea de casare :

«Violarea art. 122 din Pr. civilă. Am arătat tribunalului că cartea de judecată se dăduse pe un alt nume, și numai apoi, prin adăogiri și ștersuri s'a dat în contra noastră. Ori faptul nu era permis, întru cât art. 122 din Pr. civilă oprește corectarea textului unei hotăriri.

«Rectificarea trebuia făcută în mod contradictor, după formele cerute de lege.

«Prin respingerea incidentului, tribunalul a călcat în mod expres art. 122 din Pr. civilă confirmând o hotărîre care, prin violarea dispozițiunilor aceluia text, se dăduse împotriva noastră».

Având în vedere dispozițiunile art. 122 din Proc. civilă;

Având în vedere că este adevărat că în cartea de judecată apelată se vede că numele de I. Pitiș a fost rectificat cu acel de M. Pitiș;

Având în vedere că eroarea comisă a provenit din neglijența copistului, și că aceea eroare a fost îndreptată de judecător;

Considerând însă că menționata rectificare nu are nici o înrăurire asupra procesului, de oarece apelul este devolutiv de instanță și s'a dat o altă hotărîre de către tribunal;

Că, așa fiind, și acest al doilea motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului al treilea de casare :

«Omisiune esențială; judecătorii au admis acțiunea bazându-se pe dispozițiunile a doi martori audiați.

«Acești martori însă nu mai puteau fi ascultați, întru cât lista lor se depusese peste termenul prescripș de art. 186 din Pr. civilă (admiși la 21 Decembrie 1907, iar lista depusă la 4 Februarie 1908) Am arătat tribunalului acest fapt, cerând respingerea acțiunii, întru cât în afară de acești martori nu se produsese nici o altă dovadă. Tribunalul omite însă a se pronunța asupra acestei obiecțiuni, de natură esențială, căci lindea la respingerea acțiunii și mai mult își bazează sentința sa tot pe aceste dispozițiuni de martori, violând astfel și art. 186 din Pr. civilă care, conform jurisprudenței constante a acestei înalte Cuiți, e deplin aplicabil și la judecătorile de ocol».

Având în vedere că după art. 186 din Proc. civilă, partea, în favoarea căreia s'a admis dovada cu martori, e datoare a depune la grefă, până în termen de 5 zile dela admitere, lista martorilor, justificând și plata citațiilor sub pedeapsă, în caz de neurmărire, să nu se mai poată folosi de această probă;

Având în vedere că, în speță, se constată că înaintea judelei de ocol s'a admis proba testimonială intimatului în recurs la 21 Decembrie 1907, iar lista martorilor audiați nu a fost depusă decât la 4 Februarie 1908, adică peste termenul fixat de sus menționatul text de lege;

Considerând că dispozițiunile art. 186 din Pr. civilă privesc numai pricinile de competența tribunalului de

prima instanță, iar nu și acele de competența judecătorului de ocol, ceea ce ar fi contrar spiritul legiuitorului care a voit ca procedura înaintea acestor instanțe să fie cât mai expeditivă, spre a nu se străgăna părțile;

Că, așa fiind, omisiunea de care se plânge recurentul nu este esențială, întru cât judecata și motivarea asupra unei asemenea chestiuni nu ar fi fost de natură a aduce vreo schimbare în rezolvarea procesului, și în consecință și acest al treilea motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului al patrulea de casare :

Având în vedere că asupra acestui al patrulea motiv ivindu-se divergență de opinii, s'a amănat cercetarea recursului în ceea ce privește motivul al patrulea de casare;

Pentru aceste motive, Curtea, în ceea ce privește motivele I, II, III, respinge; iar asupra motivului IV, ivindu-se divergență de opinii, amână, etc.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI BRĂILA, S. II

Audiența dela 22 Septembrie 1908

Președenția d-lui A. ALEXANRESCU, președinte

Sentința comercială No. 173

Daune.—Comitent și comisionar.— Existența aceluiaș obligațiuni între dânsii ca și între mandant și mandatar.—Însărcinarea comisionarului de a cumpăra mărfuri.—Dreptul lui de a deveni cumpărător față de comitent, și prin urmare și dreptul de a cere daune dela vânzător în caz când i-ar fi cauzat asemenea daune.— (Art. 405 și 411 din Codul comercial).

După art. 405, aliniatul II, din Codul comercial, între comitent și comisionar există aceleași drepturi și obligațiuni ca între mandant și mandatar; iar prin art. 411, aliniatul I, se prevede că atunci când comisionarul este însărcinat să vândă sau să cumpere mărfuri având preț la bursă, dacă comitentul nu a dispus în altfel, el însuși poate să devie vânzător sau cumpărător față de comitent, adică că, în anumite cazuri, comisionarul poate deveni vânzător sau cumpărător față de comitent, cu toate drepturile și obligațiunile ce decurg din vânzare sau cumpărare.

Prin urmare, în asemenea caz, comisionarul poate pretinde dela comitent și daune, dacă acesta i le-ar fi cauzat.

Tribunalul,

Având în vedere actele cauzei și desbaterile orale urmate în instanță;

Având în vedere că prin această acțiune firma reclamantă cere ca pârîtul să fie obligat a le plăti suma de mai sus, ca daune, pentru motivul că în luna Decembrie, st. nou, 1906, pârîtul le-a vândut 700 tone grâu, predabile în patru rate egale, în lunile Martie, Aprilie, Mai și Iunie 1907; că din aceste predări dânsul a efectuat numai pe aceea din Aprilie și aceea cu o lipsă de greutate, iar pe celelalte nu le-a efectuat, reziliind pe cele două din urmă;

Considerând că pârîtul opune contra acestei acțiuni că reclamanta nu poate reclama aceste pretinse daune, întru cât în această afacere nu au fost niște cumpărători reali ai mărfii, ci niște comisionari ai lui; astfel că singurii cari ar avea dreptul să pretindă aceste daune nu ar fi decât acei cumpărători cărora firma reclamantă le-a vândut marfa trimeasă de pârît;

Considerând că din contractele cu data de 13 și 15 Decembrie 1906, intervenite între părți, se constată pe deplin că în adevăr reclamantii erau cumpărătorii mărfii; că pârîtul, la interogatoriul ce i s'a luat, a recunoscut că tot reclamantii au plătit direct și prețul mărfii predate; că faptul că reclamantii erau adevă-

rații cumpărători, rezultă pe deplin pentru tribunal și din întreaga corespondență urmată între părți;

Că împrejurarea că în aceste scrisori reclamanții vorbesc de niște cumpărători ai lor, se explică prin aceea că toți acești comisionari din străinătate nu cumpără niciodată pentru contul lor propriu ci pentru a revinde, în care scop își asigură stocul necesar prin diferite contracte de cumpărare ce încheie mai din vreme cu diferiți vânzători de cereale din alte țări;

Că, prin urmare, reclamanții, ca cumpărători, erau responsabili de preț față de părți, iar nicidecum acei cumpărători din străinătate necunoscuți părților;

Că, de altfel, din moment ce părțile, prin întreaga corespondență urmată, a recunoscut însuș reclamanților această calitate de cumpărători, dânsul nu se mai poate opune azi la plata daunelor cerute de reclamanți pentru motivul că nu dânsii sunt cumpărătorii mărfii;

Că, deși părțile, printr-o scrisoare cu data de 2/15 Aprilie 1907, consideră pe reclamanți numai ca comisionari, totuși această scrisoare nu poate face nici o credință tribunalului, întru cât se vede făcută în interesul cauzii, lucru ce rezultă și din faptul că este în completă contradicție cu precedentele lui scrisori și cu clauzele contractului intervenit între părți;

Că, de altfel, chiar dacă am considera pe reclamanți drept numai comisionari, totuși această calitate a lor nu-i împiedică de a fi în același timp și cumpărători și vânzători;

Că, în adevăr, după art. 405, aliniatul II, din Codul comercial, între comitent și comisionar există aceleași drepturi și obligațiuni ca între mandant și mandatar, cu deosebirea stabilite prin articolele următoare; iar prin art. 411, aliniatul I, se spune, când comisionarul este însărcinat să vândă sau să cumpere mărfuri având preț la bursă, dacă comitentul nu a dispus într'altfel, el însuș poate să devie vânzător sau cumpărător față de comitent, adică în anumite cazuri, comisionarul poate deveni vânzător sau cumpărător față de comitent, cu toate drepturile și obligațiunile ce decurg din vânzare sau cumpărare;

Că, prin urmare, în acest caz comisionarul poate pretinde dela comitent și daune, dacă acesta i le-ar fi cauzat, după cum e și în cazul de față; (Zigaranu reporter general de jurisprudență comercială anul 1907 sub art. 386 italian. Vidari-Dritto comerciale, vol. IV, No. 3693);

Că, deci, stabilit fiind că reclamanții au dreptul, după lege, de a cere dela părți daunele ce le-au suferit, în acest caz urmează să stabilim aceste daune;

Că, în ce privește daunele pretinse de reclamanți în sumă de lei 12989 și 85 bani, părțile nu a pus nici o concluziune în instanță, de unde rezultă că le recunoaște în totul de a fi existat;

Că, în afară de aceasta, din corespondența urmată între părți rezultă că la partida din Aprilie a rezultat o diferență la greutate, evaluată la 183 lei și 30 bani; că în privința celor din urmă partide părțile a convenit cu reclamanții să le cumpere pe Piața Marsiliei cu un anume preț și la acestea a rezultat o diferență în favoarea reclamanților de lei 8850; că se constată de asemenea că partida de Martie nu a fost predată de loc de părți, pentru motivul că Dunărea ar fi fost în acel timp înghețată, ceea ce ar constitui un caz de forță majoră;

Că această obiecțiune, pentru a refuza predarea de Martie, nu e întemeiată câtuș de puțin, căci reclamanții, cu un certificat al căpităniei portului Brăila cu No. 2365/907, dovedesc că la 16/29 Martie, st. vechiu, 1907, Dunărea era liberă de ghețuri, astfel că predarea se putea face și în cursul lunii Martie. Dar, afară de asta, reclamanții au convenit ca această partidă de Martie părțile să le-o poată preda și în cursul lunii Aprilie, ceea ce părțile nu a făcut;

Că, deci, el e dator de a despăgubi pe reclamanți și

cu daunele ce dânsii le-au suferit și din nepredarea acestei partizi;

Că, în ce privește suma de lei 3966, bani 55, cerută de reclamanți ca echivalent al acestei din urmă daune, tribunalul nu o găsește deloc exagerată, și ca atare cată a o admite și pe aceasta;

Că, astfel, din toate aceste puncte de vedere, bine părțile a fost obligat prin sentința opozată la suma pretinsă prin acțiune, așa că opozițiunea de față urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător de sedință, respinge ca nefondată opozițiunea, etc.

(ss) Alexandrescu; L. R. Opreanu.

Grefier (s) I. Stamati

JUDECATORIA OCOLULUI RURAL NARUJA (JUDEȚUL PUTNA)

Audiența dela 27 Ianuarie 1909

Promisiune de căsătorie. — Coabitarea viitorilor soți înainte de celebrarea căsătoriei. — Dacă neținerea promisiunii de căsătorie, fără vreun motiv serios, dă loc de despăgubiri conform art. 998 din Codul civil, mai ales când promisiunea a determinat pe tineri să aibă relațiuni intime. — Apărarea din oficiu prevăzută în art. 83 din noua reformă a judecătoriilor de ocoale. — Dacă se poate cere daune nu numai pentru prejudicii materiale, ci și pentru suferințe morale. — Persoanele în drept a cere asemenea daune, fie materiale, fie morale. — (Art. 998 și urm. din Codul civil)

1. Neținerea promisiunii de căsătorie, fără vreun motiv serios din partea uneia din părți, dă loc la despăgubiri conform art. 998 din Codul civil, mai ales când promisiunea a determinat pe tineri să aibă relațiuni intime; și aceste daune pot fi nu numai materiale, drept cheltuielile făcute în vederea căsătoriei, dar și morale.

2. Acțiunea în daune aparține oricărei persoane, care, fie în mod direct, fie în mod indirect, a suferit o pagubă; și cu atât mai mult această acțiune o au părinții victimei, chiar dacă prejudiciul este moral.

Judecata,

Având în vedere că, conform art. 81 din Legea judecătoriilor de ocoale și art. 86, alin. 7, din regulament, insistând pentru împăciuire, părțile n'au convenit la aceasta;

Având în vedere că susținerile reclamantului și răspunsurile părților, cari recunosc că într'adevăr a existat între ei o înțelegere în senzul ca Sandu A. Danțiș să ia în căsătorie pe Maria Dochioiul, fiica reclamantului;

Având în vedere că această promisiune de căsătorie a făcut pe reclamant să cheltuească o sumă oarecare de bani pentru nuntă, ce în genere în Vrancea se face înainte de a se efectua căsătoria la ofițerul stării civile, și înainte de celebrarea cununiei religioase, fiind în obiceiurile vrânceanului ceva normal, ca, după această petrecere de nuntă, tinerii să fie considerați ca și cum ar fi căsătoriți legitimi, putându-se astfel să intre fără jenă de opiniunea publică în relațiuni intime;

Având în vedere că părțile dând promisiune de căsătorie, reclamantul și-a onorat angajamentul luat când a făcut nunta, care, dacă a avut loc înainte ca tinerii să se căsătorească legitim, prin aceasta s'a conformat

deprinderilor și obiceiurile din Vrancea; pe câtă vreme părții sunt în culpă pentru motivul că, fără să aibă vreo cauză serioasă, nu s'au ținut de obligațiunea luată, mai ales că în urma înțelegerii lor nu survenise nici o cauză ca să le justifice violarea promisiunii dată. Neținerea promisiunii nu este motivată scuizabil, întru cât ei văzuse pe Maria Dochioiu mai înainte, o cunoșteau, împreună cu dânsa petrecuseră la nuntă și nu-i găsiseră nici un defect. După nuntă ea rămăsese două săptămâni acasă la așa zisul său socru Andrieș Danțiș, în care interval a coabitat cu viitorul său soț Sandu Danțiș, și deodată, adică numai atunci când se ivește în persoana copilei Stanca I. V. Babeș o nouă partidă mai convenabilă, din acel moment ia naștere justificarea că Maria nu vede bine cu un ochiu și nu poate fi în deajuns folositoare la munca câmpului, și sub acest pretext părții, tatăl și fiul Danțiș, găsesc motiv să o concedieze, trimițând acasă la părinții ei o copilă nevinovată, care, ca fecioară candidă, intrase sub acoperământul lor, unde, pierzând virginitatea, trăise două săptămâni în relațiuni intime;

Având în considerație că, după principiul legiferat prin art. 938 din Codul civil, în cazul de față părții urmează să repare prejudiciul ce au cauzat reclamantului; iar spre a determina cuantumul despăgubirilor, în genere se ține seamă de pierderea reală suferită de partea lezată, și acel care cere daune trebuie să dovedească și cuantumul; cum însă reclamantul n'are acte ca să probeze suma cheltuită, și se mulțumește cu simpla alegațiune că ori și cine poate concepe că la o nuntă, cât de puțin pompoasă, tot se putea cheltui suma ce o reclamă;

Având în considerație că judecata a pus din oficiu un nou mijloc de apărare și l-a adus în dezbatere, conform art. 83 din Legea Jud. de ocoale, invocând chestiunea că reclamantul are drept să ceară daune, mai ales pentru prejudiciul moral ce i s'a cauzat;

Având în considerație că prejudiciul material, ce se reclamă, există prin cheltuielile făcute; iar prejudiciul moral, în atingerea onoarei și reputației atât a victimei cât și a familiei ei în asemenea cazuri;

Având în considerație că, deși unii cred că suferințele morale, ca unele ce nu se pot aprețui, nu sunt admisibile, dar această teorie are o premiză falsă; în schimb logica ne îndreptățește să credem contrariul, și jurisprudența cu doctrina sunt de acord: că suferința morală poate deveni cauza unui prejudiciu material ce în genere este inerent prejudiciului moral, de altfel dacă suferințele morale nu se pot evalua matematic în bani, nu este condițiune esențială ca compensațiunea să fie valoarea absolută, ci după apreciere, dat fiindcă orice condamnățiune pecuniară implică o reprobare morală a faptului prejudiciabil; și prin aceasta vedem aplicarea art. 998 din Codul civil în spiritul său adevărat, care nu face nici o discuțiune între suferințele materiale sau morale și nici că se poate face vreo deosebire, căci acest raționament dictează principiile de drept și de echitate;

Având astfel în considerație că cererea de daune este admisibilă în materie de promisiuni de căsătorie și se acordă generalmente despăgubiri, când fără vreo cauză binecuvântată este călcată o asemenea promisiune. Ținând seamă că în Codul german este prevăzut expres: că logodnicul, care s'a retras fără cauze serioase, va răspunde daune fie viitorului soț ce îl alesese, fie părinților acestuia; și cum la noi înalta Curte de casație s'a pronunțat că în cazuri de seducțiuni este loc de despăgubiri prevăzute de art. 998 din Codul civil, fără să fie nevoie ca seducătorul să fi uzat de manopere frauduloase, ci fiind destul ca promisiunea de căsătorie să fi fost cauza care a determinat raporturile intime ce au prejudiciat pe fată, prin pierderea considerațiunii de care se bucura mai înainte în societate;

Considerând că și această teorie, ca un principiu logic și juridic ce este, există legiferată în Codul german, și

socotind că în afare chestiuni la noi interpretarea ce o dăm trebuie să fie în vederea justelor aprecieri făcute de comentatori interpretăm în sens larg, dar bine înțeles în mod judicios, textul generic al art. 998 din Codul civil, având concepțiunea că în acest articol tot ce stă scris este fondat pe lângă rațiune de drept și pe motive de echitate, de morală, când obligă pe acela, care pe nedrept aduce altuia vătămare, să-l despăgubească, indiferent dacă dauna a fost adusă persoanei, onoarei sau proprietății cuiva;

Văzând că, conform principiilor arătate mai sus, manopera dolosivă consistă în promisiunea de căsătorie, și promisiunea o considerăm dolosivă ori de câte ori nu este ținută; iar în speță neținerea promisiunii, izgonirea copilei Maria, fiind fapte ce prezintă caracterele juridice a unei culpe, și socotind că natura gravității manoperilor cari constituiesc culpa faptuitorilor este o chestiune lăsată la suverana apreciere a judecății;

Având în vedere că în cazul de față reclamantul, numai în baza înțelegerii ce a avut cu părții și a promisiunii de căsătorie, a făcut nuntă, care, după obiceiul existent în Vrancea, a determinat pe copila acestuia, virgină, să aibă relațiuni intime cu Sandu A. Danțiș; și că după o conviețuire de două săptămâni ea este izgonită, trimisă acasă. Această procedură vicleană de sigur că a cauzat prejudicii, ce sunt, în spiritul art. 1086 din Codul civil, consecințele directe și imediate a faptului imputabil părților și fiindcă nici nu încapă îndoială că tatăl copilei, lovit în amorul său propriu, în afecțiunea sa cea mai scumpă de părinte, atins în onoarea sa și a ficii sale, este în drept să ceară reparațiune;

Având în vedere că deși generalmente numai acela are acțiune în despăgubire care a suferit prejudiciul, dar toți autorii sunt de acord că, afară de Ministerul public, acțiunea în daune aparține oricărei persoane care fie în mod direct, fie în mod indirect, a suferit o pagubă din cauza quasi-delictului comis de părint, și cu atât mai vărtos această acțiune o au tata, mama victimei, chiar dacă prejudiciul este moral, mai ales cum e în speță, în care suferințele morale nu au fost numai ale copilei, ci și ale părinților ei;

Având în vedere că Maria fiind minoră, tatăl ei, reclamantul Dochioiu, a putut să ceară despăgubiri și în numele ei, dar abstracție făcând de această calitate, adică incapacitate a fetei, bazat numai pe principiile mai sus dezvoltate, și ca urmare a lor, socotind că reclamantul Sandu Dochioiu este în drept să ceară despăgubiri, și deci acțiunea este bine introdusă;

Având în vedere că în această convențiune reclamantul a avut înțelegere atât cu Sandu Danțiș, cât și cu tatăl său Andrieș, și copila s'a dus acasă la acest din urmă și că neținerea promisiunii se datorește și unuia și celuilalt, căci tatăl și fiul, de acord, au inventat pretextul, și după ce au găsit o nouă partidă mai convenabilă, au izgonit pe Maria, și astfel manoperele fiind întrebuințate de ambii părți, conform principiului de solidaritate pentru responsabilitate, în cazuri de delict sau quasi-delict prevăzut în art. 1003 din Codul civil, urmează ca ambii părți să fie condamnați la daune, așa cum se cere prin acțiunea intentată;

Având în vedere că reclamantul, prin acțiune, fixând suma daunelor materiale prin acțiune, în urma discuțiunii pentru prejudiciul moral, declară în instanță că se mulțumește cu suma reclamată ca despăgubire atât pentru daunele materiale, cât și pentru cele morale, sumă ce de altfel este destul de modestă;

Pentru aceste motive, admite acțiunea, etc.

Judecător, V. Mamigonian.

În Tipografia «Curierul Judiciar» a apărut: **Reforma Judiciară** (ed. II-a) de d-l N. Mandrea, President la Înalta Curte de casație, broșură în format mare având 175 pagine. Prețul 2 lei.